

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Infrastructuur en Milieu inzake het op afstand bedienen van sluizen, naar aanleiding van haar antwoorden op schriftelijke vragen daaromtrent van het lid Smaling (SP) (Aanhangsel Handelingen II 2013/14, nr. 2284).

De waarnemend voorzitter van de commissie,
Tjeerd van Dekken

De adjunct-griffier van de commissie,
Tijdink

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Huidige situatie	2
Gevolgen	3
Maatregelen	3
Sluizen in de rest van Nederland	4
Overig	4

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met enige zorg kennisgenomen van de antwoorden van de Minister met betrekking tot het op afstand bedienen van sluizen. De leden van deze fractie grijpen deze gelegenheid graag aan om de Minister daarover nog een aantal vragen te stellen.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de situatie omtrent de bediening van de sluizen in Zeeland en hebben hierover enkele vragen aan de Minister.

De leden van de SP-fractie hebben met zorg kennisgenomen van de situatie omtrent de bediening van de sluizen in Zeeland en hebben hierover enkele vragen aan de Minister.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de gestelde vragen en de antwoorden daarop van de Minister.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de opvattingen van de Minister over onder meer de bediening van sluizen in Zeeland. Zij hebben hierover nog een aantal vragen.

Huidige situatie

De zorg van de leden van de VVD-fractie is gebaseerd op de interne bedrijfsrapportage van Rijkswaterstaat, die de Minister als bijlage bij haar antwoorden naar de Kamer heeft gestuurd. De lijst met kritische bevindingen is bij alle onderzochte sluizen erg lang. De leden van de VVD-fractie vragen of hier sprake is van systeemfouten die vanaf het begin al aan de orde waren, of dat de kritische bevindingen het gevolg zijn van achterstallig onderhoud. Voorts vragen de leden van deze fractie de Minister wat haar reactie was bij het lezen van deze interne rapportage.

De leden van de SP-fractie vragen of er naast de problemen met de noodstopvoorziening ook nog andere veiligheidsrisico's zijn met deze sluizen. Zijn er naast de drie storingen in de informatievoorziening ook nog andere storingen of incidenten geweest aan de objecten? Zo ja, dan vragen deze leden om wat voor storingen het ging.

De leden van de SP-fractie zijn er nog niet van overtuigd dat het op afstand bedienen van sluizen en bruggen net zo efficiënt en veilig is als het bedienen ter plaatse. Deze leden ontvangen hier graag een nadere toelichting op. Zij vragen tevens of het klopt dat er te weinig camera's zijn om een goed overzicht te hebben over de sluizen en dat slechts één sluis is uitgerust met een radar.

De leden van de SP-fractie lezen dat in de inleiding van de bedrijfsrapportage wordt gesteld dat zowel het ontwerp als de gebruikte componenten niet voldoen aan de basisprincipes. Deze leden vragen of dat

betekent dat het systeem in zijn totaliteit onveilig is bevonden door de onderzoekers.

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de Minister het een veiligheidsrisico vindt dat één sluiswachter meerdere sluizen en bruggen op afstand moet bedienen. Zij vragen ook of het klopt dat deze menselijke factor niet is meegenomen in het onderzoek en dat daardoor het mogelijke risico van het op afstand bedienen nog hoger ligt.

De leden van de CDA-fractie vragen hoe het te rijmen is dat de Minister enerzijds schrijft «De werking van de noodstopvoorziening kan onvoldoende worden geverifieerd door de bedienaar», terwijl ze vlak daarna schrijft «Overigens kan de bedienaar via camera beelden wel de werking van de noodstop verifiëren».

De leden van de SGP-fractie vragen of de oorzaak bekend is van het ontbreken van adequate noodvoorzieningen bij de afstandsbediening in Zeeland en op welke wijze deze problemen zijn opgelost. Zij vragen verder of bij afstandsbediening de meest geavanceerde IT- en videotechnieken worden toegepast, zodat de beeldkwaliteit onder slechte zichtomstandigheden optimaal is en de installatie niet storingsgevoelig is. Tevens vragen zij of voldaan kan worden aan de richtlijn dat storingen binnen een half uur worden verholpen.

Gevolgen

De leden van de CDA-fractie constateren dat er nu bij de desbetreffende sluizen weer door tussenkomst van menselijk handelen bediend wordt in plaats van op afstand en vernemen graag hoe lang deze situatie voort zal duren. Deze leden vragen tevens of de binnenvaart thans nadelen ervaart door de wijze van bediening van de sluizen en hoe de huidige gebruikers de tijdelijke aangepaste werkwijze ervaren.

Maatregelen

Over de in de bedrijfsrapportage voorgestelde maatregelen vragen de leden van de VVD-fractie of deze volledig worden doorgevoerd en op welke termijn dat gaat gebeuren. Kan daarna ook worden aangetoond dat alles wel weer functioneert zoals dat de bedoeling is, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de PvdA-fractie verzoeken de Minister om nader te specificeren welke verbetermaatregelen er al zijn toegepast bij de Zandkreeksluis, de Grevelingensluis, de Roompotsluis en de Bergsediepsluis en welke verbetermaatregelen de komende maanden nog worden doorgevoerd.

De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat er zo snel mogelijk een voorziening moet worden getroffen om, als de bediening op afstand is geactiveerd, de lokale noodstop toch te kunnen activeren. Zij vragen de Minister of deze verbetering al is gerealiseerd. Deze leden verzoeken de Minister tevens in te gaan op de mogelijkheid om de afsluitbomen in het noodstopcircuit op te nemen.

De leden van de PvdA-fractie verzoeken de Minister uit te leggen waarom de noodstopcircuits van de verschillende deelinstallaties zijn niet gekoppeld en of de Minister van plan is dit bij de verbetermaatregelen te betrekken.

De leden van de PvdA-fractie vragen verder wat de kosten zijn van de te nemen verbetermaatregelen bij de Zandkreeksluis, de Grevelingensluis, de Roompotsluis en de Bergsediepsluis en uit welke middelen deze kosten worden gefinancierd.

De leden van de CDA-fractie vernemen graag op welke wijze storingen in de informatievoorziening tussen de centrale en enkele sluiscomplexen nu verholpen zijn. Zij vragen tevens of er een alternatief beschikbaar is voor het geval de verbindingen wederom wegvallen.

Sluizen in de rest van Nederland

De leden van de VVD-fractie constateren dat de bevindingen in de bedrijfsrapportage gebaseerd zijn op een onderzoek bij een tweetal sluizencomplexen. Deze leden vragen de Minister of er zicht is op de situatie bij de rest van de sluizen in Nederland en of er een mogelijkheid bestaat dat dezelfde kritische bevindingen elders ook aan de orde zijn. En geldt dit soort processen alleen voor sluizencomplexen of ook voor andere kunstwerken als beweegbare bruggen, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de Minister het gezien de veiligheidsrisico's toch niet verstandig acht om de noodstopsystemen bij andere sluizen in Nederland versneld te toetsen.

De leden van de SP-fractie zijn geschrokken van het enorme risico (score van 14 op basis van de 14-punten risicograaf) dat het op afstand bedienen van de sluizen in Zeeland met zich mee brengt. De leden vragen zich af of dit hoge risico op het falen van de noodstopbediening ook onderzocht is voor andere sluizen in het land.

De leden van de CDA-fractie zijn benieuwd naar de wijze waarop Rijkswaterstaat risicogestuurd te werk gaat. Hoe worden die risico's bepaald en geven de ervaringen in Zeeland niet juist input om de risicobepaling voor de rest van Nederland aan te passen, zo vragen zij.

De leden van de SGP-fractie constateren dat er met betrekking tot de uitrol van de afstandsbediening van sluizen, na Zeeland en het zuidelijk gedeelte van de Maas, een pas op de plaats is gemaakt om eerst te evalueren of de afstandsbediening tot de gewenste effecten heeft geleid en of nadelige effecten achterwege zijn gebleven. Deze leden vragen of de Minister van mening is dat nadelige effecten achterwege zijn gebleven, zodat de verdere uitrol van de afstandsbediening voor de rest van Nederland weer kan worden opgepakt. Zij vragen tevens of met de verdere uitrol van afstandsbediening van sluizen in Nederland zodanige voordelen kunnen worden behaald dat (een deel van de) versoberingen zou kunnen worden teruggedraaid.

Overig

In het rapport van de Algemene Rekenkamer (AR) bij het jaarverslag van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu over 2013 (bijlage bij Kamerstuk 33 942, nr. 1) lazen de leden van de VVD-fractie dat de AR kritiek had op de informatiebeveiliging bij Rijkswaterstaat. De leden van deze fractie horen graag of de onderhavige problemen bij de sluizencomplexen ook verband houden met deze opmerking van de AR. Zo ja, hoe wordt de informatiebeveiliging bij Rijkswaterstaat op orde gebracht?

De leden van de SGP-fractie vragen ook of er op dit moment op rijksvaarwegen geëxperimenteerd wordt met bediening op aanvraag of vraaggestuurd bedienen. Zo ja, hoe verlopen deze experimenten? En wordt er bij bediening op aanvraag voldoende rekening gehouden met de bedrijfsspecifieke omstandigheid dat de scheepvaart niet tot in detail te plannen is en dat een vooraanmelding bijvoorbeeld niet eerder dan maximaal vier uur eerder kan worden gedaan, zo vragen de leden van de SGP-fractie.

II. Reactie van de Minister